

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Plynulý přechod mezi mateřskou a základní školou

Mgr. Ivana Blažková

Vedoucí oddělení speciálního vzdělávání,
školských poradenských zařízení
a primární prevence

Obsah

01 Úvod

02 Proč je téma přechodu důležité

03 Dopady podpory plynulého
přechodu

04 Co ukazuje praxe

05 Doporučení pro další kroky

06 Legislativa

07 Závěr

Úvod

- Plynulý přechod mezi mateřskou a základní školou je jedním z nejcitlivějších momentů vzdělávací dráhy dítěte.
- Určuje, s jakou mírou jistoty, motivace a psychické pohody dítě vstoupí do nové etapy života.
- V českém prostředí se téma dlouhodobě redukovalo pouze na rozhodování o odkladech.
→ *přesun pozornosti na formální akt udělení odkladu namísto důrazu na podporu dítěte tak, aby změnu prostředí zvládlo bez stresu a dokázalo maximálně rozvíjet svůj potenciál.*

Proč je téma přechodu důležité

- Plynulý přechod je širší koncept, který zahrnuje:
 - kvalitu a individualizaci předškolního vzdělávání
 - systematickou pedagogickou diagnostiku
 - podporu rozvoje řeči, motoriky, sociální a emoční zralosti
 - spolupráci mezi jednotlivými aktéry (MŠ – ZŠ – zákonní zástupci) a sjednocování očekávání
 - dostupnost a kvalitu školských poradenských služeb
 - včasný screening školní připravenosti, diagnostiku rizik
 - metodickou oporu pedagogům i zákonným zástupcům

Proč je téma přechodu důležité

- Odklady školní docházky se pohybovaly dlouhodobě mezi 19–26 % všech dětí.
 - Jde o jeden z nejvyšších podílů v EU.
- Problémem není samotný odklad, ale to, že se stal náhradou za systémové řešení plynulého přechodu dětí z předškolního do základního vzdělávání.
- Po pandemii se napříč školami objevují:
 - slabší sociální kompetence
 - problémy s adaptací
 - opožděný jazykový vývoj

Proč je téma přechodu důležité

- Celkový počet dětí v MŠ je kolem 360 tisíc → kapacitní tlaky vznikají hlavně kvůli odkladům, nikoli počtu narozených dětí.
- Projekce MŠMT do roku 2035 potvrzují, že dopady budou velmi regionálně různorodé.
- Nejčastější rizika ovlivňující přechod:
 - opožděný vývoj řeči a komunikace
 - celkově nízká školní připravenost
 - slabší sociální dovednosti a emoční stabilita
 - potíže v jemné a hrubé motorice
 - málo strukturované prostředí v rodině

Dopady podpory plynulého přechodu

Pro dítě

Plynulý přechod

- Jistota
- Motivace
- Zdravé sebevědomí
- Rychlá adaptace

Bez podpory

- Stres
- Úzkost
- Problémy ve vztazích
- Selhávání již v prvních týdnech školní docházky

Dopady podpory plynulého přechodu

Pro mateřské školy

Plynulý přechod

- Jasná diagnostika
- Systémová podpora
- Nižší počet odkladů

Bez podpory

- Omezení kapacity
- Odborná a personální zátěž
- Tlak zákonných zástupců.

Dopady podpory plynulého přechodu

Pro základní školy

Plynulý přechod

- Rovněžší starty
- Predikovatelné potřeby dětí
- Lepší práce s první třídou

Bez podpory

- Výrazně heterogenní třídy
- Riziko přetížení učitelů

Dopady podpory plynulého přechodu

Pro poradenský systém

Plynulý přechod

- Více času na systematickou podporu

Bez podpory

- Zahlcení žádostmi o odklad
- Nesoulad mezi doporučením a očekáváním zákonných zástupců.

Co ukazuje praxe

- MŠ, které mají kvalitní pedagogické diagnostikování a dobrou komunikaci a spolupráci se zákonnými zástupci, řeší odklady minimálně.
- Praxe potvrzuje, že dítě není „nepřipravené na školu“, ale často škola není připravena na dítě (nedostatek individualizace).

Doporučení pro další kroky

- Posílit rozvoj řeči, motoriky a sociálních dovedností v MŠ.
- Plošné proškolení učitelů MŠ i ZŠ v pedagogické diagnostice.
- Zlepšit systém předávání informací mezi MŠ a ZŠ, zejména vypovídající informace z pedagogické diagnostiky.
- Pravidelně vyhodnocovat dopady odkladové novely (2025) a intenzívní mezirezortní spolupráce.
- Vytvořit komunikační platformu pro zákonné zástupce – co skutečně znamená školní připravenost ([Zpojmevsechny.cz](https://zpojmevsechny.cz)).

Povinnost předávání výsledků pedagogického diagnostikování z mateřské do základní školy:

- **§ 36a školského zákona:**

- 1) Ředitel školy, který v rámci zápisu k povinné školní docházce rozhodl o přijetí dítěte **do 31. března, nebo do 14 dnů od vydání rozhodnutí o přijetí dítěte, požádá ředitele školy podle § 36 odst. 4 písm. a) až c), tzn. školy, jež v žádosti o přijetí uvádí zákonný zástupce, o předání výsledků pedagogického diagnostikování.**
- 2) Ředitel podle § 36 odst. 4 písm. a) až c) předá údaje řediteli školy do 30 dnů od doručení žádosti. Pokud je dítě individuálně vzděláváno podle § 34b, předá ředitel mateřské školy zápis z ověření podle § 34b odst. 3.

Legislativa

Povinnost předávání výsledků pedagogického diagnostikování z mateřské do základní školy:

- **Ve vyhláškách č. 14/2005 Sb. (§ 1f a přílohy č. 4 a 5) a č. 48/2005 Sb. (§ 3b a příloha)** je upraven rozsah, způsob a forma předávání výsledků pedagogického diagnostikování.
- Další informace: <https://edu.gov.cz/jak-predat-vysledky-pedagogickeho-diagnostikovani-mezi-ms-a-zs/>.

Legislativa

Podpora asistentem pedagoga v 1. ročníku (s účinností od 1. 9. 2026):

- Odpovědi na nejčastější dotazy: https://edu.gov.cz/metodicke_materialy/asistent-pedagoga-v-prvnim-rocniku-zs-od-1-zari-2026/

Zásadní:

- § 46 odst. 4 školského zákona – v každé „běžné“ třídě s 15 a více žáky prvního ročníku (nezapočítávají se žáci vzdělávání podle § 38 nebo § 41 školského zákona) bude muset být asistent pedagoga.
- PHAmax na 20 hodin přímé pedagogické činnosti (PPČ) týdně (úvazek cca 0,56).
- V období od září do prosince 2026 bude financováno na žádost z krajské rezervy. Od ledna 2027 již normálně na základě vykázaných údajů.
- Další informace upravuje nařízení vlády č. 123/2018 Sb. a § 5 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- Ředitel školy může zajistit žákovi poskytování podpůrného opatření „parametrizovaným“ asistentem pedagoga.

Legislativa

Podpora asistentem pedagoga v 1. ročníku (s účinností od 1. 9. 2026):

- „Parametrizovaný“ asistent pedagoga v 1. ročníku musí mít odbornou kvalifikaci podle § 20 odst. 1 zákona o pedagogických pracovnících (lze ale využít výjimku podle § 22 odst. 11), tzn. minimálně střední vzdělání s maturitní zkouškou, v případě nepedagogického zaměření zároveň s absolvovaným studiem pedagogiky podle § 22 odst. 1.
- V jedné třídě budou moci být asistenti pedagoga na maximálně 36 hodin PPČ (platí pro všechny třídy, nejen první ročníky; nezapočítává se do toho PPČ ve školní družině).
- Je na posouzení školského poradenského zařízení, jak nastaví podporu ve třídě. Důležitá však je konzultace se školou.

Legislativa

Zrušení hodnocení známkou v 1. a 2. ročníku základní školy:

- Účinnost od 1. září 2027 v případě 1. ročníků, resp. 1. září 2028 v případě 2. ročníků (§ 51 odst. 5 školského zákona).
- Při výuce v heterogenní třídě je nezbytné důsledně zohledňovat individuální vzdělávací potřeby žáků. Důležitým předpokladem pro skutečně efektivní slovní či kriteriální hodnocení je osvojení a využívání formativního přístupu.
- Povinnost hodnotit jinak než známkou se sice týká vysvědčení, ale takové hodnocení se předpokládá rovněž v průběhu celého školního roku.

Závěr

- Perspektiva plynulého přechodu představuje zásadní posun v českém vzdělávacím systému.
- Otevírá cestu k rovnějším šancím, lepší psychické pohodě dětí, předvídatelnosti pro školy i efektivnějšímu poradenství.
- Nejde o změnu administrativy, ale o změnu myšlení:

Neptáme se, zda má mít dítě odklad školní docházky, ale jak ho podpořit, aby přechod úspěšně zvládlo.

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

**Děkuji
za pozornost**

Mgr. Ivana Blažková

Ivana.blazkova@msmt.gov.cz

775 881 129